

28 Νοεμβρίου, 1996

[ΝΙΚΗΤΑΣ, ΑΡΤΕΜΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

MELITA MANUFACTURERS LIMITED,

Εφεσείοντες - Εναγόμενοι,

v.

CHRIS JOANNOU LTD,

*Εφεσιβλήτων - Εναγόντων.**(Πολιτική Έφεση Αρ. 8935)*

-
- Πολιτική Δικονομία — Συνοπτική απόφαση — Κατάχρηση δικαστικής διαδικασίας, δεν μπορεί να προβληθεί σαν υπεράσπιση σε αίτηση συνοπτικής απόφασης.*
- Συναλλαγματική — Συναλλαγματική και γενικά αξιόγραφα — Μπορούν να εκδοθούν προς εξόφληση οφειλής απολύτως ή υπό τον όρο της τιμής τους ή ως παράλληλη ασφάλεια τέτοιας οφειλής.* 5
- Συναλλαγματική — Έκδοση χωρίς όρους με σκοπό την πίστωση χρεωστικού λογαριασμού με ανάλογο ποσό — Ποσό πίστωσης σε περίπτωση μη πληρωμής της συναλλαγματικής, ταξινομείται όχι ως αποτυχία του ανταλλάγματος της συναλλαγματικής αλλά ως απαίτηση ποσού μη οφειλόμενου.* 10
- Οι εφεσείοντες - εναγόμενοι, εξέδωσαν τέσσερις συναλλαγματικές που ανέφεραν σαν αντάλλαγμα πώληση εμπορευμάτων. Κατά τους ισχυρισμούς τους, εκδόθηκαν για να πιστωθεί ισόποσα, τρεχούμενος λογαριασμός τους στους εφεσιβλήτους - ενάγοντες, αλλά αυτοί καταχώρισαν εναντίον τους δύο αγωγές, η μία με βάση τις συναλλαγματικές και η άλλη για το υπόλοιπο του τρεχούμενου, συμπεριλαμβανομένου και του ποσού των συναλλαγματικών, καθώς και αίτηση για συνοπτική απόφαση.* 15 20
- Το πρωτόδικο Δικαστήριο, απόρριψε την ένσταση των εφεσειόντων - εναγομένων στην αίτηση των εφεσιβλήτων - εναγόντων για συνοπτική απόφαση και εξέδωσε απόφαση υπέρ τους με βάση τις εκδο-* 25

θείσες συναλλαγματικές.

Το Δικαστήριο, αποφάσισε ότι η ένσταση των εφεσεϊόντων - εναγομένων, ότι η αγωγή ήταν κατά κατάχρηση της δικαστικής διαδικασίας και ότι το αντάλλαγμα για την έκδοση των συναλλαγματικών δεν είχε δοθεί, δεν ευσταθούσε.

Οι εφεσεϊόντες - εναγόμενοι, εφεσίβαλαν την απόφαση.

Αποφασίστηκε ότι:

(1) Η επιδίωξη της ίδιας θεραπείας με ξεχωριστά ένδικα μέσα, αποτελεί κατάχρηση της δικαστικής διαδικασίας, αλλά η διεκδίκηση άδειας για υπεράσπιση εξ ορισμού στοχεύει στην προώθηση της αγωγής προς πλήρη εκδίκαση και τελική απόφαση και είναι ασυμβίβαστη προς τη θέση πως δεν μπορεί να προωθηθεί η διαδικασία ως εξ αρχής καταχρηστική.

5

(2) Ο ισχυρισμός εναγόμενου - καθ' ου η αίτηση σε διαδικασία έκδοσης συνοπτικής απόφασης ότι η αγωγή είναι καταχρηστική επειδή συντρέχει άλλη διαδικασία επιδιώκουσα τον ίδιο σκοπό, δεν αποτελεί υπεράσπιση που μπορεί να οδηγήσει σε απόρριψη της αίτησης για συνοπτική απόφαση.

10

(3) Συναλλαγματική και γενικά τα αξιόγραφα μπορούν να εκδοθούν προς εξόφληση οφειλής απολύτως ή υπό τον όρο της τήρησής του ή ως παράλληλη ασφάλεια τέτοιας οφειλής.

15

(4) Η έκδοση των συναλλαγματικών από τους εφεσεϊόντες - εναγόμενους για να πιστωθεί τρεχούμενος χρεωστικός λογαριασμός τους στους εφεσίβλητους - ενάγοντες πριν από την ημερομηνία πληρωμής τους, ανεξάρτητα από το ότι δεν πληρώθηκαν συνιστούν αφ' εαυτών άνευ όρων εξόφληση του μέρους του λογαριασμού που καλύπτουν και αξίωση του ποσού αυτού με αγωγή για το υπόλοιπο του τρεχούμενου συμπεριλαμβανομένου και του ποσού τους, ταξινομείται όχι ως αποτυχία του ανταλλάγματος των συναλλαγματικών, αλλά ως απαίτηση ποσού μη οφειλόμενου πλέον.

20

Η έφεση απορρίφθηκε με έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

25

Nova (Jersey) Knit Ltd v. Kammgarn Spinnerei GmbH, [1977] 2 All E.R.

463,

Hermes Insurance Co. Ltd v. Theodorides (1983) 1 C.L.R. 333,

C.Y.E.M.S. Co. Ltd v. Central Co-Operative Industries Co. Ltd (1982) 1 C.L.R. 897, 5

Διευθυντής των Φυλακών v. Τζεννάρο Περέλλα (1995) 1 Α.Α.Δ. 217,

Beogradska D.D. (1996) 1 Α.Α.Δ. 911. 10

Έφεση.

Έφεση από τους εναγόμενους κατά της συνοπτικής απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας (Αρέστης, Αν. Ε.Δ.) που δόθηκε στις 9 Απριλίου 1993 (Αρ. Αγωγής 9003/92) με την οποία διατάχθηκαν να πληρώσουν το ποσό των £6.900 πλέον τόκους δυνάμει τεσσάρων συναλλαγματικών. 15

Α. Παπαφιλίππου, για τον Εφεσίοντα. 20

Ε. Μοντάνιος και Γρ. Λεοντίου, για τους Εφεσίβλητους.

Cur. adv. vult.

25

ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής Κωνσταντινίδης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ.: Οι εφεσείοντες, εναγόμενοι στην πρωτόδικη διαδικασία, ενέστησαν στην αίτηση για έκδοση συνοπτικής απόφασης και διεκδίκησαν άδεια για την καταχώριση υπεράσπισης. Έσπευσαν παράλληλα να καταχωρίσουν υπεράσπιση αλλά ορθά το πρωτόδικο Δικαστήριο, με αναφορά στο Annual Practice 1958 σελ. 260, θεώρησε αυτό το διάβημα αλυσιτελές και την εξουσία του δυνάμει της Δ.18 των περί Πολιτικής Δικονομίας Διαδικαστικών Κανονισμών, άθικτη. 30 35

Η αξίωση ήταν για £6,900 πλέον τόκους δυνάμει τεσσάρων συναλλαγματικών που ήταν παραδεκτό πως παρέμειναν απλήρωτες μετά τη λήξη τους και το ζήτημα ήταν αν απέτυχε το αντάλλαγμα έναντι του οποίου εκδόθηκαν. Οπότε, όπως βέβαια δέχτηκε το πρωτόδικο Δικαστήριο αφού αναφέρθηκε στις υποθέσεις *Nova (Jersey) Knit Ltd v. Kammgarn Spinnerei GmbH* [1977] 2 All ER 463 και *Hermes Insurance Co Ltd v. Julios Theodorides* (1983) 1 40

5 C.L.R. 333, θα εδικαιούντο σε υπεράσπιση. Το πρωτόδικο Δικαστήριο, καθοδηγούμενο από τις αρχές που διέπουν την εξουσία του που όπως συνοψίστηκαν στις υποθέσεις *Hermes Insurance Co Ltd* (ανωτέρω) και *C.Y.E.M.S Co Ltd v. The Central Co-*
Operative Industries Co Ltd (1982) 1 C.L.R. 897, κατέληξε πως δεν
στοιχειοθετήθηκε τέτοια υπεράσπιση και εξέδωσε συνοπτική απόφαση.

10 Λανθασμένα κατά τους εφεσείοντες αφού, όπως είναι η εισήγησή τους, δεν εκτιμήθηκαν στη σωστή τους διάσταση οι επιπτώσεις από τα γεγονότα όπως τα δέκτηκε το πρωτόδικο Δικαστήριο. Ήταν η θέση τους πως οι συναλλαγματικές εκδόθηκαν για να πιστωθεί τρεχούμενος λογαριασμός που επηρείτο στο πλαίσιο της
15 εμπορικής συνεργασίας τους με τους εφεσίβλητους και πως απέτυχε αυτό το αντάλλαγμα αφού οι εφεσίβλητοι, αντί να πιστώσουν το λογαριασμό, με ξεχωριστή αγωγή, την 4508/92 του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, διεκδίκησαν ολόκληρο το υπόλοιπό του χωρίς να αφαιρέσουν το ποσό των συναλλαγματικών. Και υποστήριξαν ενώπιόν μας πως από τη στιγμή που το πρωτόδικο Δικαστήριο,
20 όπως σημειώνει στην απόφασή του, δεν απέκλεισε την ύπαρξη τρεχούμενου λογαριασμού ή και την περίπτωση να περιλαμβάνεται σ' αυτόν και η αξία των συναλλαγματικών, στοιχειοθετήθηκε υπεράσπιση. Και επίσης, εγειρόταν θέμα κατάχρησης της διαδικασίας με την αξίωση του ίδιου ποσού με δυο αγωγές.

25 Είναι κατ' επανάληψη, και πολύ πρόσφατα μάλιστα, που το Ανώτατο Δικαστήριο κατέστειλε με απορριπτικές αποφάσεις ως καταχρηστική την επιδίωξη της ίδιας θεραπείας με ξεχωριστά ένδικα μέσα. (Βλ. *Διευθυντής των Φυλακών v. Αναφορικά με την αίτηση του Τζενάρο Περέλλα για την έκδοση εντάλματος της φύσεως Habeas Corpus* (1995) 1 Α.Α.Δ. 217, *In Re Beogradska D.D.* (1996) 1 Α.Α.Δ. 911). Αυτά όμως με διαπιστωμένη την ταυτότητα του αντικειμένου των δυο διαδικασιών και χωρίς αναφορά σε οτιδήποτε θα μπορούσε να συσχετισθεί προς το κατ' ουσίαν βάσιμο των θεραπειών που διεκδικούνταν στο πλαίσιό τους. Εδώ δεν προέβησαν οι εφεσείοντες σε οποιοδήποτε δικονομικό διάβημα για παρέμβαση του Δικαστηρίου προς καταστολή κατ' ισχυρισμόν κατάχρησης της διαδικασίας, ούτε ετέθη τέτοιο θέμα. Αντικείμενο της διαδικασίας ήταν η αίτηση για συνοπτική απόφαση. Η συζήτηση
40 αφορούσε στην ύπαρξη ή μή υπεράσπισης και κατ' ανάγκην διεξάχθηκε σε επίπεδο ισχυρισμών. Το πρωτόδικο Δικαστήριο δεν προέβη, όπως αναμενόταν άλλωστε, σε διαπιστώσεις ως προς οποιαδήποτε γεγονότα και δεν θα μπορούσε να τεθεί ζήτημα καταχρηστικής διαδικασίας που θα ήταν δυνατό να κατασταλεί σε εκείνο το

στάδιο. Από την άλλη, η διεκδίκηση άδειας για υπεράσπιση, που εξ ορισμού στοχεύει στην προώθηση της αγωγής προς πλήρη εκδίκαση και τελική απόφαση, είναι ασυμβίβαστη προς τη θέση πως δεν μπορεί να προωθηθεί διαδικασία ως εξ αρχής καταχρηστική. Ο ισχυρισμός για τέτοιας μορφής κατάχρηση της διαδικασίας δεν είναι θέμα που συναρτάται προς υπεράσπιση επί της ουσίας της απαιτήσης, άδεια για καταχώριση της οποίας επιδίωξαν και γι' αυτό το λόγο οι εφεσείοντες. Συνολικά κρίνουμε άστοχη την αναφορά στα περί της κατάχρησης της διαδικασίας.

Τώρα, ως προς τα υπόλοιπα. Εν πρώτοις, η σημείωση στην πρωτόδικη απόφαση πως δεν αποκλειόταν η ύπαρξη τρεχούμενου λογαριασμού και η περιίληψη σ' αυτόν της αξίας των εμπορευμάτων για τα οποία εκδόθηκαν οι συναλλαγματικές, δεν ήταν το αποτέλεσμα αξιολόγησης κάποιας μαρτυρίας ούτε και συνιστούσε διαπίστωση ως προς οτιδήποτε το επίδικο. Αυτά λέχθηκαν σε συνάρτηση προς την κρίση του πρωτόδικου Δικαστηρίου πως το ζήτημα του τρεχούμενου λογαριασμού και των πιστωχρεώσεών του δεν μπορούσε να στηρίξει υπεράσπιση ώστε να τον απασχολήσει. Αυτά, όπως υπέδειξε, θα μπορούσαν να προβληθούν στην αγωγή 4508/92 και προσδιόρισε το συγκεκριμένο λόγο για τον οποίο άχθηκε σ' αυτή την κρίση. Το είδος του ανταλλάγματος για το οποίο εκδόθηκαν οι συναλλαγματικές, αναφερόταν σ' αυτές. Ήταν αξία ληφθείσα σε εμπορεύματα και δεν παρεχόταν δυνατότητα συζήτησης ως προς την ύπαρξη του διαφορετικού ως προς τη φύση του ανταλλάγματος, όπως το ισχυρίστηκαν οι εφεσείοντες.

Δεν αμφισβητείται με τους λόγους έφεσης η ορθότητα αυτής της αιτιολογικής βάσης. Αναφέρθηκαν και τώρα οι εφεσείοντες στον κατά τον ισχυρισμό τους συσχετισμό των συναλλαγματικών προς τον τρεχούμενο λογαριασμό και δεν έχουμε κανένα επιχείρημά τους πάνω στο θέμα. Για να είχαν και οι εφεσίβλητοι τη δυνατότητα να προβάλουν τις δικές τους απόψεις. Δεν υπάρχουν οι προϋποθέσεις για να ασχοληθούμε εμείς με αυτό. Δεν αποτέλεσε αντικείμενο της έφεσης και η ανάπτυξη θέσεων πάνω στη βάση της εκδοχής των εφεσειόντων ως προς το ποιο ήταν πράγματι το ανάλλαγμα, στερείται υπόβαθρου.

Εν πάση περιπτώσει, μας φαίνεται πως υπάρχει σφάλμα και στην εκτίμηση των επιπτώσεων από όσα οι ίδιοι οι εφεσείοντες πρότειναν ως πραγματικά γεγονότα. Κατά το Άρθρο 27 του περί Συναλλαγματικών Νόμου, Κεφ. 262, μπορεί να αποτελέσει έγκυρο ανάλλαγμα συναλλαγματικής προϋπάρχουσα οφειλή και η έκδοση συναλλαγματικής, έστω σε σχέση με την αξία εμπορευμάτων με την

5 οποία χρεώθηκε τρεχούμενος λογαριασμός, δεν μπορούσε παρά να συναρτηθεί προς την ίδια την οφειλή. Η συναλλαγματική και γενικά τα αξιόγραφα μπορούν να εκδοθούν προς εξόφληση οφειλής, απολύτως ή υπό τον όρο της τήμησής τους ή ως παράλληλη ασφάλεια τέτοιας οφειλής. Το πότε συμβαίνει το ένα ή το άλλο εξαρτάται από την πρόθεση των μερών όπως αυτή μπορεί να διαπιστωθεί ως πραγματικό γεγονός και προσδιορίζεται στη νομολογία πώς εκλαμβάνεται να είναι η φύση τους σε περίπτωση σιωπής των μερών και ποιές μπορεί να είναι οι νομικές επιπτώσεις ανάλογα με την περίπτωση. (βλ. Byles on Bills of Exchange 24η έκδοση σελ. 126, 10 367, 369, Chitty on Contracts 27η έκδοση παράγραφοι 21-060 κ.επ., Treitel - The Law of Contract 8η έκδοση 655, Halsbury's Laws of England 4η έκδοση Τόμος 9, § 603 κ.επ.). Ο ισχυρισμός πως οι συναλλαγματικές εκδόθηκαν για να πιστωθεί τρεχούμενος λογαριασμός πριν την ημερομηνία πληρωμής τους και, τελικά, ανεξάρτητα 15 από το ότι δεν πληρώθηκαν, τις εμφανίζει να συνιστούν αφ'εαυτών άνευ όρων εξόφληση του μέρους του λογαριασμού που φέρονται να κάλυπταν. Εφόσον έτσι είχαν τα πράγματα, το νομικό αποτέλεσμα της εξόφλησης επήλθε με την έκδοσή τους και δεν εξαρτάτο 20 από την οποιαδήποτε μελλοντική στάση ή ενέργεια των εφεσειβλήτων. Έπεται πως η κατ'ισχυρισμόν αξίωση του ποσού που κάλυπταν οι συναλλαγματικές και με την αγωγή 4508/92, η οποία ας σημειωθεί στρέφεται και κατά δεύτερου εναγομένου ως εγγυητή, πάνω στη βάση των ισχυρισμών των εφεσειόντων, δεν μπορεί να ταξινομηθεί ως αποτυχία του ανταλλάγματος των συναλλαγματικών 25 αλλά ως απαίτηση ποσού μή οφειλομένου πλέον. Αυτό το ζήτημα θα μπορούσε να συζητηθεί μόνο στο πλαίσιο εκείνης της αγωγής, και, όπως έχει διευκρινιστεί, πράγματι συζητήθηκε εκεί ως επίδικο. Οι εφεσειόντες δεν δέχτηκαν πως όφειλαν αυτό το ποσό ακριβώς 30 με αναφορά στο γεγονός της έκδοσης των συναλλαγματικών και εκείνη η αγωγή εκδικιάστηκε πλήρως και η απόφαση του Δικαστηρίου επιφυλάχθηκε.

35 Δεν έχει στοιχειοθετηθεί αιτία παραμερισμού της πρωτόδικης απόφασης και η έφεση αποτυγχάνει και απορρίπτεται με έξοδα.

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.